

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2022 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Joanna Król-Szymielewicz

Protokolant: Małgorzata Weres

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2022 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa

przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej we Wrocławiu

o odprawę pieniężną

- I. zasądza na rzecz powódki od strony pozwanej Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu kwotę 29 370,48 zł brutto (dwadzieścia dziewięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt złotych i 48/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.06.2017r. do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej w związku ze zwolnieniem ze służby;
- II. zasądza na rzecz powoda od strony pozwanej Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu kwotę 32 305,08 zł brutto (trzydzieści dwa tysiące trzysta pięć złotych i 08/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.06.2017r. do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej w związku ze zwolnieniem ze służby;

- III. zasądza na rzecz powoda od strony pozwanej Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu kwotę 36 803,58zł brutto (trzydzieści sześć tysięcy osiemset trzy złote i 58/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.06.2017r. do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej w związku ze zwolnieniem ze służby;
- IV. zasądza na rzecz powódki od strony pozwanej Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu kwotę 24 186,85 zł brutto (dwadzieścia cztery tysiące sto osiemdziesiąt sześć złote i 85/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.06.2017r. do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej w związku ze zwolnieniem ze służby;
- V. zasądza na rzecz powódki od strony pozwanej Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu kwotę 31 318,20 zł brutto (trzydzieści jeden tysięcy trzysta osiemnaście złotych i 20/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.06.2017r. do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej w związku ze zwolnieniem ze służby;
- VI. zasądza na rzecz powódki od strony pozwanej Skarbu Państwa – Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu kwotę 30 125,52 zł brutto (trzydzieści tysięcy sto dwadzieścia pięć złotych i 52/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1.06.2017r. do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej w związku ze zwolnieniem ze służby;
- VII. zasądza od strony pozwanej na rzecz każdego z powodów kwotę po 2 700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- VIII. zalicza koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa.

Mając na uwadze powyższe ustalenia stanu faktycznego, Sąd zważył, co następuje:

Powództwo każdego z powodów: -podlegało uwzględnieniu, jako uzasadnione.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, w tym zwłaszcza na dokumentach zamieszczonych w aktach osobowych powodów, na wnioskach powodów o wypłacenie im odpraw pieniężnych oraz na pisemnym wyliczeniu przez stronę pozwaną hipotetycznych kwot odpraw należnych poszczególnym powodom.

Ponadto Sąd dał wiarę zeznaniom wszystkich przesłuchanych w sprawie powodów, albowiem zeznania te były spójne, logiczne i rzeczowe, a przez to stanowiące w pełni wiarygodny dowód w sprawie.

Wskazać należy, iż w istocie stan faktyczny w niniejszej sprawie pozostawał bezsporny, spór zaś koncentrował się na interpretacji przepisów prawa.

W pierwszej kolejności podniesienia wymaga okoliczność, iż na mocy ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016r. poz. 1947 z późn. zm., zwanej dalej jako „ustawa o KAS”) i ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016r. poz. 1948, zwanej dalej jako „ustawa PwKAS”), doszło do połączenia organów celnych, skarbowych oraz kontroli skarbowej w jedną strukturę organizacyjną tj. Krajową Administrację Skarbową.

W związku z wprowadzanymi zmianami organizacyjnymi w całym kraju konieczne stały się także zmiany kadrowe i ustawodawca wprowadził pewne rozwiązania prawne celem ich jednolitego przeprowadzenia.

Zgodnie z art. 170 ust. 1 ustawy PwKAS, stosunki pracy osób zatrudnionych w jednostkach KAS oraz stosunki służbowe osób pełniących służbę w jednostkach KAS, wygasają:

- 1) z dniem 31 sierpnia 2017 r., jeżeli osoby te w terminie do dnia 31 maja 2017r., nie otrzymają pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby;
- 2) po upływie 3 miesięcy, licząc od miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik albo funkcjonariusz złożył oświadczenie o odmowie przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, jednak nie później niż dnia 31 sierpnia 2017r.

Natomiast wedle art. 165 ust. 7 ustawy PwKAS: „Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej oraz dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości składają odpowiednio pracownikom oraz funkcjonariuszom, w terminie do dnia 31 maja 2017r., pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania.”

W myśl art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS: „W przypadku przyjęcia propozycji zatrudnienia albo pełnienia służby, z dniem określonym w propozycji, dotychczasowy:

- 1) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony,
 - 2) stosunek służby w służbie przygotowawczej albo stałej
- przekształca się odpowiednio w stosunek pracy albo służby w Służbie Celno-Skarbowej, odpowiednio na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony albo określony, mianowania do służby przygotowawczej albo służby stałej.”

Bezspornym jest, iż w związku z w/w reformą, wszyscy powodowie do dnia 31 maja 2017r. byli funkcjonariuszami Służby Celno-Skarbowej. Natomiast poczynszy od dnia 1 czerwca 2017r. powodowie pozostają w stosunku zatrudnienia z Izłą Administracji Skarbowej we Wrocławiu.

W rozpoznawanej sprawie powodowie wskazywali, iż przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy należy traktować jak zwolnienie ze służby.

Zaś strona pozwana wnosila o oddalenie powództw wskazując, że przyjęcie przez powodów propozycji zatrudnienia w korpusie cywilnym i zakończenie w taki sposób służby nie było równoznaczne ze zwolnieniem ze służby uprawniającym do przyznania powodom odpłaty.

Powyższa kwestia stanowiła już po części przedmiot rozważań tutejszego Sądu w sprawach, w których powodowie – byli funkcjonariusze – domagali się sprostowania wydanych im przez stronę pozwaną świadectw służby. W sprawach tych także istotną kwestią było ustalenie, czy w świadectwach służby powodów w miejsce słów, że: stosunek służbowy powodów ustał w wyniku

przekształcenia w stosunek pracy, należy wpisać słowa: stosunek służbowy powodów ustał w wyniku zwolnienia ze służby.

W uchwale z dnia 19 lutego 2020r. sygn. akt III PZP 7/19 (OSNP 202/7/63) Sąd Najwyższy wskazał, że instytucja „przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy” wprowadzona przez ustawodawcę w w/w przepisie art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS jest rozwiązaniem o charakterze utylitarnym, czyli – przydatnym z praktycznego punktu widzenia. Bowiem administracja celno-skarbowa mogła w ten sposób zmieniać stosunki służby i pracy. Znaczenie miało zapewnienie ciągłości funkcjonowania tej administracji, czyli bezpośrednie następstwo stosunku pracy po stosunku służby. Dzięki wprowadzeniu tej instytucji możliwe było zatrudnianie dotychczasowych funkcjonariuszy jako pracowników.

Sąd Najwyższy podniósł jednak, że kwestii „przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy” ujętej w przepisie art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS ustawodawca nie uregulował w sposób wystarczająco jasny.

W dalszej kolejności SN wskazał w przywołanej uchwale, iż: „Należy odróżnić stosunek pracy, który jest stosunkiem prawa prywatnego (cywilnego) i administracyjnoprawny stosunek służby funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Kierowana do funkcjonariusza propozycja zatrudnienia pracowniczego jest działaniem w sferze prawa cywilnego (pracy). Można przyjąć, że zawierając umowę o pracę strony stosunku służbowego jednocześnie przyjmują, iż ulega zakończeniu dotychczasowy administracyjnoprawny stosunek służbowy funkcjonariusza służby celno-skarbowej. Nie jest to jednak „przekształcenie”, w którym nowy stosunek pracy zastępuje poprzedni, czyli przykładowo jak w odnowieniu z art. 506 k.c., lecz sytuacja, w której poprzedni stosunek służby ulega zakończeniu i strony zawierają nowy (odrębny) stosunek prawny (stosunek pracy). Ta zmiana ma u podstaw ukształtowaną ustawą alternatywę, w której istnieje wybór między przyjęciem propozycji zatrudnienia na podstawie umowy o pracę a wygaśnięciem stosunku służbowego. Wybór zatrudnienia pracowniczego nie oznacza zatem, że stosunek służbowy nie kończy się. Ustanie w takiej sytuacji stosunku służbowego, wynikające w istocie z uzgodnienia, że funkcjonariusz będzie zatrudniony jako pracownik, uzasadnia stwierdzenie, że dochodzi w istocie do zwolnienia z dotychczasowej służby. W konsekwencji były funkcjonariusz celny ma prawo do świadectwa służby na podstawie art. 188 ust. 1 ustawy o KAS w związku z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy PwKAS.”

Dodatkowo SN zauważył, iż także regulacja przewidziana przez ustawodawcę w przepisie art. 174 ust.10 ustawy o KAS, a wprowadzona do tej ustawy z dniem 1 stycznia 2018r., potwierdza powyższą wykładnię art. 171 ust. 1 ustawy PwKAS, że stosunek służbowy funkcjonariuszy, którzy przyjęli propozycję zatrudnienia, ustaje w wyniku tzw. „ucywilnienia”.

Zgodnie bowiem z art. 174 ust.10 ustawy o KAS obowiązującym od dnia 1 stycznia 2018r.:„Przekształcenie stosunku służbowego w stosunek pracy traktuje się jak zwolnienie ze służby w rozumieniu ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji,

Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Funkcjonariusz, którego stosunek służbowy uległ przekształceniu w stosunek pracy, otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby.”

Mając na uwadze powyższe rozważania, SN w konkluzji wskazał, iż stosunek służby w sytuacji przewidzianej w art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy PwKAS ulega zakończeniu i jest to okres zamknięty. Zatrudnienie pracownicze jest nowym okresem - do którego zalicza się okres poprzedniej służby. Tak ukształtowana ciągłość służby i pracy nie oznacza, że nie ustał stosunek służbowy. Decyduje bowiem zasadnicza odrębność stosunku służbowego i stosunku pracy.

Uwzględniając powyższe rozważania, tutejszy Sąd m.in. prawomocnym wyrokiem z dnia 28.05.2021r., w sprawie sygn. akt IV P 867/20, uznał, iż w zaistniałej sytuacji powodowie na podstawie art. 188 ust. 2 ustawy o KAS, mieli prawo domagać się sprostowania wydanych im przez stronę pozwaną świadectw służby, w ten sposób, aby w świadectwach służby powodów w miejsce słów, że: stosunek służbowy powodów ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy, wpisać słowa: stosunek służbowy powodów ustał w wyniku zwolnienia ze służby.

W nawiązaniu do powyższych rozważań, Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 27.04.2022r., sygn. akt I PSKP 64/21 podniósł: „Z treści Przepisów wprowadzających KAS wynika, że wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza, który nie otrzymał propozycji zatrudnienia oraz funkcjonariusza, który odmówił propozycji zatrudnienia traktuje się jako zwolnienie ze służby w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej. W aspekcie prawa do otrzymania świadectwa służby funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który przyjął propozycję pracowniczego zatrudnienia nie może być w innej (gorszej) sytuacji, czyli pozostać bez świadectwa służby (tak uchwała SN z dnia 19 lutego 2020r. sygn. III PZP 7/19). Istnieje zatem możliwość uznania takiego samego zapatrywania w odniesieniu do prawa do odprawy pieniężnej i wypełnienia luki w drodze analogii przez przyjęcie, że funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej, którego stosunek służbowy wygasł a następnie uległ "przekształceniu" w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 Przepisów wprowadzających KAS, przysługuje odprawa na podstawie art. 163 ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 3 i 4 Przepisów wprowadzających KAS. Podstawa do przyjęcia poglądu o przysługiwaniu odprawy w takiej sytuacji wynika z prokonstytucyjnej wykładni przepisów ustawowych, uwzględniających zasadę równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP).”

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w zacytowanym wyroku z dnia 27.04.2022r., sygn. akt I PSKP 64/21.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z art. 250 ust. 4 ustawy o KAS funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej KAS, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3. Ustęp 1 cytowanego przepisu stanowi, iż funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub orzeczeniem trwałej niezdolności do służby przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia. Do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze (ust. 2). Odprawę oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 173 Kodeksu pracy (ust. 3).

Jednakże w odniesieniu do funkcjonariuszy i pracowników, którzy pełnili służbę lub byli zatrudnieni w zlikwidowanych albo zniesionych jednostkach organizacyjnych w związku z wejściem w życie z dniem 1 marca 2017 r. ustawy o KAS, zastosowanie znajduje art. 170 ust. 4 ustawy PwKAS. Wedle jego treści, w przypadku wygaśnięcia stosunku służby na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 1 PwKAS, pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3. Przepis ten uchyla ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Ta zaś ustawa w art. 163 zawierała regulację analogiczną do zawartej w art. 250 ustawy o KAS tj. przewidywała, iż funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia (ust. 1). Do okresu służby wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze (ust. 2). Odprawę oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie Kodeksu pracy (ust. 3). Funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3 (ust. 4). Jak wynika z ust. 3 omawianego przepisu w przypadku, o którym mowa w ust. 1 wygaśnięcie stosunku służbowego funkcjonariusza traktuje się jak zwolnienie ze służby.

Biorąc pod uwagę powyższe, w tym zwłaszcza rozważania Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 27.04.2022r., sygn. akt I PSKP 64/21, tut. Sąd na podstawie art. 163

ust. 4 ustawy o Służbie Celnej w związku ze stosowanym odpowiednio art. 170 ust. 3 i 4 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o KAS, zasądził w punktach od I do VI sentencji wyroku na rzecz każdego z powodów od strony pozwanej odprawy pieniężne w związku ze zwolnieniem ze służby w kwotach wyliczonych przez stronę pozwaną i w pełni zaakceptowanych przez każdego z powodów, a to:

- na rzecz zł brutto tytułem odprawy wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 1 czerwca 2017r. do dnia zapłaty.

Podstawę roszczenia powodów w zakresie ustawowych odsetek za opóźnienie stanowiły przepisy art. 481 §1 i §2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Odprawa powinna być wypłacona w dniu ziszczenia się wszystkich przesłanek warunkujących jej przyznanie, czyli w ostatnim dniu służby powodów, a zatem 31 maja 2017r.

W tej sytuacji Sąd udzielił ochrony roszczeniu odsetkowemu licząc od dnia 1 czerwca 2017r. jako daty początkowej okresu naliczania odsetek.

W pkt VII-ym sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 98 §1 k.p.c. w zw. z §9 ust. 1 pkt 2 w zw. z §2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.) zasądził od strony pozwanej na rzecz każdego z powodów zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie po 2 700 zł (75% z 3 600 zł).

W pkt VIII-ym sentencji wyroku Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, gdyż zarówno powodowie jak i strona pozwana zwolnieni byli od obowiązku ich poniesienia - z mocy art. 94 i art. 96 ust.1 pkt. 4 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

